

"ובשלו ואין רודף" – וערבות הדדית

פרשת בחוקותי מונה באריכות את הטובות שנחווה אנחנו, בני ישראל, אם נלך בחוקותיו של הקב"ה ונשמור את מצוותיו, ובאריכות רבה עוד יותר - את הרעות שיפלו עלינו אם לא נעשה כן.

רשימת הקללות מעוררת אימה והיא באמת רעה מאד, אבל היא גם מעניינת, מפני שאפשר להבין ממנה מה האיומים הכי גרועים (ומשכנעים) שאפשר היה לאיים. והקללות באמת מאיימות בדברים רעים מאד: מלחמות, רעב כבד, מחלות קשות, ועוד. ללא ספק דברים שברור למה הם גרועים.

אבל שלוש פעמים חוזרת קללה משונה: הקללה שבני ישראל ינסו דווקא בלי שיהיה מי שירדוף אותם. בפסוק יז: "וְנִסְתָּם וְאֵין־לָדָף אֶתְכֶם"; בפסוק לו: "וְרָדַף אֹתָם קוֹל עֵלָה נָדָף וְנָסוּ מִנִּסְת־תָּרֵב וְנָפְלוּ וְאֵין־לָדָף", ובפסוק לז: "וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאֶחָיו כְּמִפְנֵי־תָרֵב וְלָדָף אֵין וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה לִפְנֵי אֱיִבֵיכֶם".

המפרשים מבינים את הפסוקים האלה כקשורים זה לזה, ומתחבטים בהם. כפי שאומר הרב העשל מקרקוב בפירושו חנוכת התורה (ראשית המאה ה-16): "ויש' לדקדק מה זה האיום, דמכל מקום יותר טוב לברוח כשאין רודף, מלברוח מחמת אויב!". הפרשה מלאה רודפים אמיתיים שיש לנוס מפניהם, ואם כבר נסים, לכאורה עדיף לא להירדף תוך כדי. בשביל מה צריך לאיים - ועוד שלוש פעמים! - במנוסה ללא רודף דווקא?

חלק מהפרשנים, ורש"י בראשם, פותרים את המבוכה הזאת בהסבר שהכוונה היא שבעתיד הגרוע הזה, לבני ישראל יהיה כל כך מעט כח, שהם אפילו לא יצליחו לנוס, ואויביהם יוכלו להשיג אותם ללא מרדף: כלומר אין רודף, אבל אויב דווקא יש. אבל אצל רוב הפרשנים האחרים אין ספק שהמנוסה ללא רודף היא העונש עצמו.

מה שהמפרשים התקשו ליישב נראה לי בימינו דווקא ברור מאד. אחד הדברים שהתרשמתי מהם במילואים במלחמה הזאת הוא כמה השתנתה המודעות בצה"ל, וגם בחברה בכלל, לפוסט-טראומה. בתוך אירועים קשים ואיומים, הדריכות היא מנגנון מצוין, ותשומת הלב לקול עלה נידף עשויה להציל חיים בכך שהיא מאפשרת תגובה מהירה. אבל לפעמים קשה מאד להרפות מן הדריכות גם כשהיא כבר אינה נדרשת, והחיים האלה, שהכל נראה בהם כמו איום פוטנציאלי, מתישים מאד את הגוף ואת הנפש. כמו שאומר רבי יצחק שמואל רג"ו (ביאור יש"ר על התורה): "כל כך תהיה אימת שונאים אליכם, שאם ישלחו אנשים לארציתכם, תנוסו מפניהם, ואם אין בלבם להרע עמכם". כל דבר, גם אנשים שאין להם שום כוונה להרע, נתפס כאיום, והחרדה המתמדת מקשה מאד על קיום שגרת חיים. כפי שניכר מפרשתנו, זאת קללה איומה.

בפסוק ל"ז נכתב "וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאֶחָיו כְּמִפְנֵי־תָרֵב". רש"י מפרש את הפשט, שבו אנשים בורחים ונתקעים אחד בשני, אבל מוסיף: "וּמִדְרָשׁוֹ - וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאֶחָיו, זֶה נִכְשָׁל בְּעוֹנוֹ שֶׁל זֶה, שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל עֲרֵבִין זֶה לָזֶה". כל אחד מבני ישראל נכשל על עונו של כל אחד אחר, גם אם הוא לכאורה צדיק גמור; מן הפסוק הזה הוא לומד ערבות הדדית, לא רק בטוב, אלא גם בענישה.

ביום העצמאות התקבלה החלטה בשוהם, וגם בערים רבות אחרות, לא לירות זיקוקים, במידה רבה כדי להגן על אלה שחיים בינינו עם אימה מתמדת, ונופלים באין רודף. ההתגייסות הזאת של קהילה להעריך את מי שמשלמים את המחיר הזה של המלחמה ושל ההגנה עלינו היא ההיפך מלהיכשל איש באחיו: היא ערבות הדדית במובנה החיובי. כפי שהבינו היטב במלחמה הזאת גם בצה"ל, אי אפשר לנחץ את הפחד הזה לבד.

שבת שלום
ענבל קארו

גששוהם

מי שנזקק במהלך השבת לגיו של שבת בסביבות מרכז שוהם, מוזמן לפנות ליוסי מונזון (רח' הזוהר 14, דירה 5). במוצ"ש, נא לזכור להעניק לרוז, המטפלת הזרה של אימי, תשלום עבור טרחתה (מינימום 30 ש"ח).

לפרטים: 054-778-4823

לעילוי נשמתה של שיר מונזון ע"ה, בת קהילת שוהם

סניף עוז

מפקד בשעה 18:15 בבית ספר אבני החושן

תחנות איסוף:

ביה"ס שלהבת: 17:45
הגשר הירוק בהדרים: 18:00
גינת הספורט רח' קשת: 18:05
גן התמנון: 18:05

מחכים לראותכם!

צוות המדריכים והקומונרים

סניף שוהם, ה' עמכם!

ליל שבת:

פעולת חב"ב - 22:30

וביום השבת:

מפקד חב"ב - 18:15

מפקד חב"א - 18:30

שבת שלום!

סגל תשפ"ד ומתי ושירה הקומונרים

בס"ד
נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו
לפגוד יום ירושלים
 נתכנס א"ה כמ"ד שנה
 לדבר ולשיר בשבחה של ירושלים
גלויים חדשים: הימים שלפני המלחמה
בביה"כ "אהבת ישראל"
 יום שלישי כ"ז אייר, 5 יוני 20:30
 בואו בשמחה
 גל יד, שלמה אסולין וועד ביה"כ

ממשבר לצמיחה
מפגש שבועות
על קפה ועוגה
 מדברים ביחד על השבר ועל התיקון
 בהובלת הרב דוד סתיו
 בהשתתפות ראש המועצה,
 דפנה רבינוביץ.
 מוזמנים לשמוע ולהשמיע -
 בואו בשמחה.

חג שבועות, ר' סיון, רביעי 12.6.24 | 18:00
בחצר בית משפחת סתיו, רח' קדם 38

נשות שוהם
בתפילה
 יום חמישי, 6/6 בשעה 19:00
 שירה ונגינה: אילנה פתן
 דניאלה גלבוע
 אילנה פתן
 בואי לעמוד לצד
 אמהות החטופים, לערב של
 שירה, תפילה ואיחוד לבבות,
 למען השבת כולם,
 והצלחתנו במלחמה!
 בהשתתפות:
 סיגו אמא של אליה,
 אורלי אמא של דניאלה,
 איילת זיו, שבנה החייל נפצע וניצל
 הפרשת חלה עם ימית איטח

Be yourself
דבורי
 איפור איכותי מקצועי ואישי

האם ביום המיוחד שלך את רוצה?
סגנון איפור טבעי, עדין וייחודי?
איפור שמותאם לך בדיוק?
איפור לעור בוגר (+50)?

למי מיועד?
 כלות, אימהות, מלוות
 וכל מי שרוצה להיראות יפה

איפה?
 בשמחה אצלך, אבל אפשר גם אצלי (בשוהם)

רוצה לתאם?

Dvora Vattenstein
Dvora Vattenstein
 054-619-9843

חודש הקריאה בשוהם
הסודות והמלאכות של "חרשתא"
 חילום: אסתר פרימברג
 מפגש ספרות לטעור ולמבוגרים
 יהודית קנו היא סופרת העובדת במחלקת התרבות של הספרייה
 הלאומית. "חרשתא" - ספר פנטזיה ישראלי חדש שמלקט
 יצורים קטנים תבין דפי גמרא, מקהילות וממחזאים
 ארכאולוגים.
 ראשון, 9.6.24 | 20:00 | כרטיסים | hamesh.co.il

"לך ירושלים"
הכאר צ'רן צנחני
ומספר הסיפורים יהודה צנחני
רס ומספרים ירושלמים
 סיפורי הומור ירושלמים • סיפורי סורמלו ודמויות ירושלמיות
 • בשילוב השירים היפים

כרטיסים במחיר 20 ש"ח באתר חמש
יום שלישי, כ"ז אייר תשפ"ד | 4.6.24 | 20:30
בית הקפה COCO (פנימה להוצעה)

חולגות
שבועות
 חברה יקרה,
 הינך מוזמנת להרצאה מיוחדת לקראת חג השבועות

המקסימום של עצמי -
לחיות נכון כהכנה למתן תורה
הרב אשכנזי

יום שני כ"ז אייר // 3.6 | 20:30 בבית כנסת חב"ד שוהם

כיבוד חלבי עשיר

הכניסה חופשית

חידון א' ב' לפרשת בחוקותי
 נכתב ע"י זיוה מונסונגו

א. בגלות היא שבתה.
 ב. אם תלכו בדרכי אקיים אותה.
 ג. בשעת הברכה הם יורדים בעיתם.
 ד. מל"ט אבות מלאכה כפי שכתוב
 בפרשה.
 ה. בקומה זקופה פירש רש"י את
 המילה...?
 ו. השלימו: "___ שלום בארץ..."
 ז. מגיל 20 - 60 ערךו 50 שקלים.
 של מי?

ח. כלי נשק.
 ט. ההפך מרע.
 י. שאינו חדש.
 כ. תפקידו היה להעריך.
 ל. השלימו מהפסרת בחוקותי: "אָנִי
 ה' חָקֵר -- בְּחֹן פְּלִיטָה."
 מ. אותם אנו מצווים לשמור.
 נ. התחייבות בדיבור.
 ס. המילה שחותמת את הפרשה.
 ע. כינוי לאדם חלש.

פ. פעולה שעושים לבהמה טמאה
 שהוקדשה.
 צ. עשירי יהיה קודש נאמר על:
 בקר ו...
 ק. בראש מזורם.
 ר. מספר שיש לו שם עברי משלו.
 ש. מחלה בפרשה.
 ת. תפלוט.

"מפי הדיבור"/יצחק לקס

מכיר טובה

"אדם צריך לדעת להכיר טוב, ובמיוחד להכיר טובה לקב"ה שנותן לנו לחם לאכול ובגד ללבוש"

ביונתן זוהר הכהן ובציפורה ז"ל, הוריו של דוד זוהר הווה עובדא.

יונתן נולד בגרמניה ביוני 1929 בעיר מנהיים ליד פרנקפורט תחת השם יוליוס, בנם של צבי-מרדכי ויהודית זוירמן, אח ל-6 אחים ואחיות. הוריו של יונתן היגרו מפולין לגרמניה.

צבי, אביו של יונתן למד בישיבת לובלין ובאמצע שנות העשרים עבר עם משפחתו לגרמניה כדי לחפש עבודה. בשנותיו בגרמניה התרחק מעט מהדת אם כי המשיך לשמור על מסורת ישראל. שם גם פגש את יהודית, לימים רעייתו, שאף היא היגרה עם משפחתה מליטא.

צבי עבד עם עוד שותף בצביעת בתים ויהודית הייתה עקרת בית. כשהיטלר עלה לשלטון ב-1933, קיבלו צבי ויהודית צו גירוש מגרמניה כיוון שהיו מהגרים ולא בעלי אמצעים. בדצמבר 1933, לאחר גירושם מגרמניה, עלו על אונייה שעשתה דרכה לארץ ישראל לנמל יפו.

מנמל יפו עשתה המשפחה את דרכה לשכונת לבנדה ליד התחנה המרכזית של תל-אביב, שם התגוררה ב"בית האונייה" בפאתי השכונה. צבי המשיך לעבוד כצבע לפרנסת הבית ויהודית גידלה את ילדיהם.

יונתן ששמו עוברת עם הגיעם לארץ, התחיל ללמוד בבי"ס היסודי לבנים - מזרחי והמשיך לתיכון ביל"ו, תחת ניהולו של המנהל המיתולוגי חיים מישורי.

יונתן סייע רבות בעבודות הבית ותפקידו היה להביא בלוקים של קרת, ומדי שבת את סיר הצ'ולנט מהמאפייה.

טוביה, אחיו של יונתן שהיה גדול ממנו בשלוש שנים, ואילו היה קשור מאד, נאלץ להפסיק את לימודיו כדי לסייע בפרנסת הבית והחל לעבוד כמלטש יהלומים. טוביה הצטרף להגנה ועם פרוץ מלחמת השחרור לחם בחטיבת גבעתי.

בין הימים 1-3 ביוני 1948, השתתף טוביה ב"מבצע פלשת" במטרה לבלום את הצבא המצרי שהתקרב לגשר "עד הלום" ולעיר איסדוד לימים אשדוד. המבצע נכשל ורבים מהלוחמים, וביניהם טוביה, מצאו את מותם בקרב זה. רק לאחר נסיגת המצרים מהאזור ב"מבצע יואב", נתגלו גופותיהם של הנופלים בקבר אחים והם הובאו לקבורה בבית הקברות של חטיבת גבעתי בכפר ורבורג.

גם יונתן, שהיה לוחם בחטיבת הראל של הפלמ"ח, השתתף במלחמת העצמאות ו"במבצע דני", ושחרר ב-17 ליולי את הר-טוב כדי להרחיב את הפרוזדור לירושלים. בקרב זה איבד יונתן את חברו הטוב שנהרג לידו מכדור של הירדנים. יונתן אהב לפזם את השיר "היו זמנים" שהזכיר לו את הישיבה במשלט ואת אותם זמנים בהם היה תחת פיקודם של דדו המג"ד ויצחק רבין המח"ט.

משהסתיימה המלחמה, לא חזר יונתן לביתו שכן מות אחיו השפיע קשות על הוריו שהיו באבל כבד ומתמשך על מותו. את הגיטרה שלו מכרו וביקשו שלא תישמע יותר מוזיקה בבית.

יונתן ראה אידיאל גדול ליישב את הארץ כדי לקלוט את מיליוני היהודים שצפויים לעלות לארץ לאחר השואה, ולכן הצטרף להכשרה לקראת עלייה להתיישבות. הוא היה תקופה בקיבוץ גינוסר, לאחר מכן בנען, ובשנת 1949 היה ממקימי קיבוץ "משאבי-שדה".

בשנים בהם היה יונתן בקיבוץ הוא עבד בבניה ובחקלאות, הניח צינורות השקיה מברזל ועבד בפלחה.

בחלוף 8 שנים, כשאביו היה זקוק לעזרה בעבודות הצביעה, עזב יונתן את הקיבוץ וחזר לתל אביב. באותה עת הוריו עברו לרמת-אביב והוותיקה, השכונה החדשה שנבנתה מעבר לירקון בצפונה של תל אביב. בהמשך פתח יונתן בעצמו עסק עצמאי לעבודות צבע.

ב-1965 חברו הטוב של יונתן ששירת איתו במילואים הציע לו להיפגש עם קרובת משפחתו, ציפורה, שאף היא התגוררה בשכונה, וכך החל הרומן ביניהם.

ציפורה ילידת 1935 בתם של דוד ורחל-רוזה מינסקי ואחות לרבקה, נולדה בבגליה בעיר לייז', להוריה שהיגרו אליה לאחר נדודים באירופה. לדוד הייתה חנות להלבשה תחתונה ורחל-רוזה עבדה בליטוש יהלומים. משפחתה של ציפורה חיה ברווחה בדירה מעל החנות שלהם.

לאחר כיבוש בגליה על ידי הנאצים, נתפס דוד על ידי הגסטפו ונשלח למחנה עבודה למשך שנה. בזמן זה נלקחה ממנו חנותו, ורחל-רוזה נאלצה לעבור מבית לבית ולמכור את הסחורה כדי לפרנס אותה ואת שתי בנותיה.

ביוני 1942, במסגרת הפתרון הסופי הגיע הגסטפו לביתם. בטרם יצאה רחל-רוזה מביתה אל הנאצים שהמתינו לה, אמרה לדוד שיברח, כדי של יסבול שוב את הסבל שסבל במחנה העבודה. את ביתה ציפורה שלחה לשכנה, וכך הצילה אותם מידי הגסטפו. ב-8.9.42 העלו את רחל-רוזה על רכבת לאושוויץ שם נרצחה ביום 10.9.42.

בשנים שעד תום המלחמה התחבא דוד אצל משפחה נוצרית שהחביאה אותו, וציפורה ואחותה רבקה, הסתתרו במנזרים ואצל משפחות נוצריות חסידי אומות עולם. הם לא שכחו לרגע אחד את יהדותם.

עם תום המלחמה נפגשו דוד ובנותיו בעיר מגוריהם לייז', ואולם למרבה הצער בחלוף שנה נפטר דוד ממחלה קשה.

ציפורה ורבקה הצטרפו לג'וינט למחנה העקורים "מרקן" שם התקבצו רבים מהילדים היתומים הניצולים, למדו עברית והכינו את עצמם לעלייה.

בדצמבר 1948 עלו רבקה ואחותה למדינת ישראל. רבקה הגיעה לקיבוץ "עין הנציב" שם הכירה את בעלה והפכו לחברי הקיבוץ.

ציפורה, שהייתה בת 13, רצתה להגיע לירושלים שם למדה בבית צעירות מזרחי, ובגיל 17 לאחר שסיימה את לימודי התיכון החלה לעבוד במשרד אדריכלים ידוע, בו למדה את רזי המקצוע.

רבים מבנייני ירושלים תוכננו על ידה לרבות בית הכנסת "היכל-שלמה", בניין הרבנות הראשית, מלון המלכים ועוד.

לאחר למעלה מעשור שנים החליטה ציפורה לעזוב את ירושלים ולעבור לתל אביב שם התגוררה בשכונת רמת אביב, בקומה רביעית ללא מעלית, בסמוך לביתה של גולדה מאיר. ציפורה החלה לעבוד במשרד השיכון ולהמשיך בתכנון מבנים באזור תל-אביב, לרבות התחנה המרכזית החדשה, בסיסי חיל האוויר ועוד.

באחד הימים הציע לה קרוב משפחה להכיר את חברו יונתן, וכך ב - 1965 נישאו ציפורה ויונתן.

ציפורה המשיכה בעבודתה ויונתן בעבודתו, ובשנת 1966 נולד בנם בכורם דוד. ציפורה החליטה לעזוב את עבודתה ולהקדיש את כולה לגידול בנה. "אתה חייב ללמוד לעמוד על דעתך" - כך נהגה לומר לבנה הרך.

עם פרוץ מלחמת ששת הימים גויס יונתן, ובמלחמת יום הכיפורים לחם ואף זכה לחצות את התעלה עם הכוחות של אריאל שרון.

לאחר פטירת אביו, הוא החליט להתחזק ולהקפיד על שמירת מצוות ואף הפך לגבאי בית הכנסת האשכנזי המרכזי ברמת אביב.

יונתן היה מאלה שפתחו את בית הכנסת מדי יום, דאג לנקות אותו ולסדר את הקידושים מדי שבת. הוא הצטרף ל"חוג לומדי הש"ס" ואיתם זכה לסיים את הש"ס פעמיים. בגלל שהיה כהן, הקפיד יונתן לעלות לדוכן, וכן לברך כל אדם בברכת כהנים.

"אני רואה בכהונה תפקיד מחייב כלפי כל הקהילה וכלפי כל אדם שזקוק לברכה".

הוא הקפיד ללוות את האנשים המבוגרים מבית הכנסת לביתם כדי שלא יפלו חלילה בדרך.

על מצוות ברכת המזון הקפיד יונתן במיוחד.

"אדם צריך לדעת להכיר טוב, ובמיוחד להכיר טובה לקב"ה שנותן לנו לחם לאכול ובגד ללבוש".

בברכת המזון היה מקפיד יונתן לומר בקול רם את "הרחמן הוא יברך את אשתי ואת בני ואת כל אשר לי...". "זו הכרת הטוב שלי על שזכיתי להקים משפחה" אמר.

בהמשך ימיו עזב יונתן את עבודתו כצבע, ועבר לעבוד כשכיר במלון הילטון ולאחר מכן בקו-אופ. בכל ימיו לא הפסיד יום עבודה אחד, גם כשהיה קצת חולה.

"האופטימיות שלי, שמחת החיים שלי, השירים שאני שר, אהבת האדם ובמיוחד אהבתי לילדים שהחזירו לי אהבה על אף פער הגילים, כמו גם הכרת הטוב והעזרה לזולת, גם לבעלי חיים, היא זו שהאריכה את ימי" - אמר.

לשוהם הגיעו יונתן וציפורה בשנת 2013 בעקבות בנם דוד שבינתיים נישא למירב, ובעקבות הנכדים שנולדו להם קרן, עידן ואלון. יונתן הצטרף כחבר לקהילת "מכבים".

לאחר 51 שנות נישואין, נפטרה ציפורה ביום 1.12.2016 - ב' בכסלו תשע"ז ועל מצבתה נכתב: "דבקה בדעותיה. פיה וליבה שווים".

יונתן המשיך להגיע, ככל שכוחו נתן לו, לתפילות בבית הכנסת "מכבים", להאכיל את החתולים בשכונה, ורווה נחת מנכדיו שהפכו ללוחמים ביחידות מובחרות בצה"ל. שכניו וחברי הקהילה, ובמיוחד טוביה קוטשר, רמי וולך ובנו אורי, הקפידו לבקרו כשכבר הייתה קשה עליו ההליכה לבית הכנסת.

"אנו אוהבים אותך מולדת אנו נייה איתך מאד" כך שר בימיו האחרונים.

יונתן נפטר בט' בניסן תשפ"ד. על מצבתו נכתב: "מחלוצי הארץ, אוהב הבריות והזמר, שמחת חייך ואהבתך למולדת ישארו בליבנו לעד".

לתייעוד נא לפנות ליצחק לקס במייל laxizhak@gmail.com או בסלולאר 050-8806699

השבת, פרשת בחוקותי, יתחיל סמסטר קיץ של לימוד תנ"ך
בין מנחה לערבית, בבית כנסת מכבים, על ידי גדעון סטטמן

השיעורים יהיו בספר שופטים

"חתונת שמשון", רמברנדט, 1638.

שמשון, בעל השיער הארוך (בימין התמונה), חד את חידתו במשנה החתונה.

קהילת שוהם משתתפת בצערה של

שילי פרלמן ומשפחתה

על פטירת אמה

אילנה ספקטור ז"ל

מן השמיים תנוחמו

קהילת שוהם משתתפת בצערו של

אילן כהן ומשפחתו

על פטירת אביו

שלמה כהן ז"ל

מן השמיים תנוחמו

מזל טוב!

לרונית ואבנר בירנבאום
ולציפי ויאיר המר
להולדת הנכד שחר,
בן לאופיר וישי

לאליעזר וחיה וכטל
להולדת הנכד,
בן לאור ואלישיב

לרחלי ואריה צבן
להולדת הנכדה,
בת לרועי וכן